

Congrés Internacional

Literatura i Exili

23 24 25 d'octubre de 2019

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
Departament de Filologia Catalana

Roser Bru

23/10/2019

Congrés Internacional Literatura i Exili
23, 24 i 25 d'octubre de 2019

9.30 h	Recepció i entrega de documentació – Vestíbul Aula Magna Universitat Rovira i Virgili			
10 h – 11.15 h	<p>BLOC 1.1 Sala de Graus</p> <p>1 Barhoun, Brahim UNIVERSITAT D'ABDELMALEK ESSAÂDI, MARROC «Hybrid identity in Ruth Kanfo Setton's <i>The Road to Fez</i>»</p> <p>2 Malla Hussein, Sawsan UNIVERSITAT D'ABDELMALEK ESSAÂDI, MARROC «Humanizing Exile in Ghassan Kanafani's <i>Returning to Haifa</i>»</p>	<p>BLOC 1.2 Sala de Juntes</p> <p>1 Menéndez Gorina, Laura UNIVERSITAT D'STANFORD «En trànsit: paisatge i memòria d'exili a l'illa de Cuba»</p> <p>2 Víquez, Bladimir UNIVERSITAT DE RENNES 2 «Memoria y exilio en la poesía canalera panameña»</p> <p>3 de Orduña Fernández, Nuria UNIVERSITAT ALFONSO X EL SABIO «La huella latinoamericana en la obra de Tomás Segovia»</p>	<p>BLOC 1.3 Sala de Vistes</p> <p>1 Iaffa Nylén, Sofia UNIVERSITAT D'ESTOCOLM «Vida cotidiana y subjetividad en los cuentos de Luisa Valenzuela»</p> <p>2 Bejarano, Alberto INSTITUTO CARO Y CUERVO, COLÒMBIA «Clemente Airó, republicano español en Colombia: el canon híbrido de la revista y editorial Espiral (1944-1975)»</p>	<p>BLOC 1.4 Aula 421</p> <p>1 Canadell Rusiñol, Roger & Iribaren Donadeu, Teresa UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA «Literatura com a mediació en "identitats desencaixades": Saïd el Kadaoui i Najat el Hachmi»</p> <p>2 Perarnau Vidal, Dolors UNIVERSITAT DE SANTIAGO DE COMPOSTEL·LA «Sobre la condició exiliada del poeta contemporani»</p> <p>3 Madaula i Giménez, Aurora UNIVERSITAT DE BARCELONA «Julián Gorkin: De Revolucionari Professional a professional per la llibertat al Congrés per la llibertat de la cultura»</p>
11.15 h - 12 h	Pausa cafè – Vestíbul Aula Magna			
12 h - 13 h	Conferència plenària – Aula Magna Stephen Harrison OXFORD UNIVERSITY «Exile and Civil War in Horace»			

	BLOC 2.1 Sala de Graus	BLOC 2.2 Sala de Juntes	BLOC 2.3 Sala de Vistes
16 h	<p>1 Badia Escolà, Andratx UNIVERSITAT DE LLEIDA «Entre Xile i l'Argentina: la novel·la d'exili de C. A. Jordana»</p> <p>2 Peris Llorca, Jesús UNIVERSITAT DE VALÈNCIA «Un narrador llatinoamericà anomenat Pere Calders: les <i>Cròniques de la veritat oculta</i> i la renovació de la literatura llatinoamericana»</p> <p>3 Ventura Pedrol, Albert UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI «El primer exili de Vicenç Riera Llorca (1939-1942)»</p> <p>4 Ferrer i Puig, Jaume UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA «Dels records vells a les històries noves: l'exili a Cuba i Mèxic de Josep Maria Poblet»</p>	<p>1 Zaragoza Gras, Joana UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI «Què em manca per gemegar, quan perdo la pàtria, els fills, el marit»</p> <p>2 Mestre Roca, Francesa UNIVERSITAT DE BARCELONA «Exilis i exiliats en els escriptors de la segona sofística»</p> <p>3 Tomàs Monsó, Albert UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA «El temps exiliat. Ressons de Sant Agustí a les <i>Elegies de Bierville</i>»</p> <p>4 Carruesco García, Jesús UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI «Les cares de l'exili a la lírica grega arcaica»</p>	<p>1 Arañó Vega, Laia & Garcia Raffi, Josep Vicent FUNDACIÓ CARLES PI I SUNYER & UNIVERSITAT DE VALÈNCIA «Estudi aproximatiu sobre la identitat i la pèrdua en l'epistolari d'exili al conseller Carles Pi i Sunyer (1939-1940)»</p> <p>2 Francés Díez, M. Àngels UNIVERSITAT D'ALACANT «Cartes d'exili: els testimonis de Mercè Rodoreda i Anna Murià»</p> <p>3 Camps i Arbós, Josep & Foguet i Boreu, Francesc UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA & UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA «Domènec de Bellmunt, cronista de l'exili català (1939-1975)»</p> <p>4 Teixell Puig, Oriol UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI «Edicions Proa a Perpinyà: els esforços de Josep Queralt i Joan Puig i Ferreter»</p>
17.45 h	Pausa		
18.15 h	Inauguració del congrés – Aula Magna María José Figueras (rectora de la universitat), Joandomènec Ros (president de l'Institut d'Estudis Catalans), Ramon Marrugat (vicesecretari de la Fundació Privada Mútua Catalana), Josep Sánchez-Cervelló (degà de la Facultat de Lletres), Carme Oriol (directora del Departament de Filologia Catalana), Jesús Carruesco i Montserrat Corretger (presidents del comitè organitzador)		

19 h – 19.50 h	<p style="text-align: center;">BLOC 3.1 Sala de Graus</p> <p>1 Bacardí Tomàs, Montserrat UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA «L'exili lingüístic de Teresa Pàmies»</p> <p>2 Ginebra Serrabou, Jordi UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI «Evocació i valoració de la llengua entre escriptors catalans de l'exili a través de l'epistolari amb Pompeu Fabra»</p>	<p style="text-align: center;">BLOC 3.2 Sala de Juntes</p> <p>1 Reig Calpe, Montserrat INSTITUT CATALÀ D'ARQUEOLOGIA CLÀSSICA & UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI «El motiu de l'exili a l'<i>Odissea</i>»</p> <p>2 Cortadellas Adzerias, Anna UNIVERSITAT DE BARCELONA «Les llàgrimes dels exiliats als poemes homèrics»</p>	<p style="text-align: center;">BLOC 3.3 Sala de Vistes</p> <p>1 Álvarez Ramos, Eva UNIVERSITAT DE VALLADOLID «Patria y exilio en el teatro infantil de Vicente Soto»</p> <p>2 González Pascual, Guillermo UNIVERSITAT DE VALLADOLID «Cartas desde el exilio. Correspondencia entre Vicente Soto y Antonio Buero Vallejo (1954-2000)»</p>
20 h	Concert de Mariona Sagarra – Aula Magna		

24/10/2019

<p>9 h</p>	<p>BLOC 4.1 Sala de Graus</p> <p>1 N'Drin, Ozoukouo Lea UNIVERSITAT FÉLIX HOUPHOUËT-BOIGNY, COSTA D'IVORI «El exilio y realidad: una mirada sobre la identidad de dos escritoras hispanoamericanas en: <i>Paula</i> de Isabel Allende y el <i>Café Nostalgia</i> de Zoe Valdés»</p> <p>2 Casas Roigé, Robert HOOD COLLEGE, ESTATS UNITS «El jardí a <i>Dois irmãos</i> de Milton Hatoum i a <i>Mirall trencat</i> de Mercè Rodoreda: santuari i presó del paradís perdut»</p> <p>3 Serrano Navarro, Bruno Renato Georg-August-Universität, Alemanya «Reconstruir el país sitiado. La poesía chilena en el exilio (1973-1990): prácticas, textualidades, resistencias»</p>	<p>BLOC 4.2 Sala de Juntas</p> <p>1 Quevedo García, Francisco Juan UNIVERSITAT DE LAS PALMAS DE GRAN CANARIA «Crónica del exilio a Estados Unidos en <i>Paralelo 35</i>, de Carmen Laforet»</p> <p>2 Chireac, Sílvia María & Devís Arbona, Anna UNIVERSITAT DE VALÈNCIA «Zaira, exiliada entre el "aquí" de Europa del Este y el "allí" de Estados Unidos»</p>	<p>BLOC 4.3 Sala de Vistes</p> <p>1 Martínez Deyros, María UNIVERSITAT COMPLUTENSE DE MADRID «De Alcidia a Londres: reflejos autoficcionales en la construcción del espacio narrativo en la obra de Vicente Soto»</p> <p>2 Mistrorigo, Alessandro UNIVERSITAT CA' FOSCARI «La narrativa breve de Vicente Soto: el «dispatrio» como tentativa de un regreso (im)posible»</p> <p>3 Morán Rodríguez, Carmen UNIVERSITAT DE VALLADOLID «Vicente Soto: un regreso postergado»</p>
<p>10.15 h</p>	<p>Pausa cafè – Vestíbul Aula Magna</p>		
<p>10.45 h</p>	<p>BLOC 5.1 Sala de Graus</p> <p>1 Figuerola Cabrol, M. Carme UNIVERSITAT DE LLEIDA «Formas del exilio en la escritura de Malika Mokeddem»</p>	<p>BLOC 5.2 Sala de Juntas</p> <p>1 Cederna, Camilla UNIVERSITAT DE LILLE «Sous le signe de l'exil : altérité et plurivocité dans l'œuvre d'Elisa Chimenti (Naples, 1883-Tanger, 1969)»</p>	<p>BLOC 5.3 Sala de Vistes</p> <p>1 Krischer, Milena UNIVERSITAT D'AUGSBURG, ALEMANYA «Identity Defamiliarization in Postmodern/Contemporary Refugee Novels»</p>

	<p>2 Jaeckel, Volker UNIVERSITAT FEDERAL DE MINAS GERAIS, BRASIL «Esperando a los barcos: Puertos como puntos de partida al exilio en Max Aub y Anna Seghers»</p> <p>3 Palazón Mayoral, María Rosa UNIVERSITAT NACIONAL AUTÒNOMA DE MÈXIC «Fe y utopía de Ramon Xirau (entrañable filosofía de la vida, del amor y la poesía)»</p>	<p>2 Kouadio, Djoko Luis Stéphane UNIVERSITAT FÉLIX HOUPHOUËT-BOIGNY, COSTA D'IVORI «Para una aproximación globalizada a la migración forzada: ejemplo del proscrito-exiliado en la poesía y la novela hispanoafricanas y españolas»</p> <p>3 Alves, Ana Maria INSTITUT POLITÈCNIC DE BRAGANÇA «Amin Maalouf: Regard d'un exilé d'appartenances multiples, d'identités plurielles?»</p>	<p>2 Weretiuk, Oksana UNIVERSITAT DE RZESZOW, POLÒNIA «Narrating about death of the nation in exile»</p> <p>3 Bischoff, Doerte UNIVERSITAT D'HAMBURG «Passport and Life Story: Transformational Concepts of Belonging in Exile Literature»</p>
12 h	Pausa		
12.15 h – 13.15 h	Conferència plenària – Aula Magna Maria Campillo UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA «El fil de Penèlope: la idea del retorn en la narrativa catalana de l'exili»		

	<p>BLOC 6.1 Sala de Graus</p> <p>1 Franquesa Gòdia, Montserrat UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA «L'exili alemany de 1933-1945. Una tasca pendent»</p> <p>2 Marqués Meseguer, Josep UNIVERSITAT JAUME I «Jordi Pere Cerdà, passador. Testimoni literari d'un resistent contra el nazisme a l'Alta Cerdanya»</p>	<p>BLOC 6.2 Sala de Junes</p> <p>1 Davies, Steffan UNIVERSITAT DE BRISTOL «Books at the border: collection and transformation in German exile texts»</p> <p>2 Bagdane, Shailesh GES ARTS COMMERCE SCIENCE COLLEGE JAWHAR - UNIVERSITAT DE MUMBAI «Issues of Exile, Diaspora in Jhumpa Lahiri's Literature: A Select Study»</p>	<p>BLOC 6.3 Sala de Vistes</p> <p>1 Aksoy, Nüzhet Berrin UNIVERSITAT D'ATILIM, TURQUIA «Ben Okri and the limits of recreating the exilic experience in translation»</p> <p>2 Angeletti, Valerio UNIVERSITAT DE TRENTO «Displaced: how the exile influenced Paolo Milano's works»</p>
16 h			

	<p>3 Calvo Gascón, Juan M. & Toran, Rosa AMICAL DE MAUTHAUSEN I ALTRES CAMPS «De l'exili als camps nazis: comunicacions epistolars amb les familiars»</p> <p>4 Mascarell, Purificació UNIVERSITAT DE VALÈNCIA «Creación literaria y trayectoria vital: el caso de la autora de literatura infantil Elena Fortún y su exilio a Buenos Aires»</p>	<p>3 Bankauskaite, Gabija UNIVERSITAT DE VILNIUS «Traumatic Experience in the <i>Short Stories</i> by Algirdas Landsbergis»</p> <p>4 Gil Naveira, Isabel UNIVERSITAT D'OVIEDO «African Women Writers and Exile: Aidoo, Ogot, Emecheta and Magona»</p>	<p>3 Bellot, Andrea Roxana UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI «Transitional Spaces of Belonging in Beatriz Copello's <i>Forbidden Steps under the Wisteria</i> (2017)»</p>
17.40 h	Pausa		
18 h – 19 h	Conferència plenària – Aula Magna Joan Ramon Resina UNIVERSITAT D'STANFORD «Lapis Exillis: de com l'exili pot fer renéixer una cultura de les cendres»		
21 h	Sopar del congrés – Casa Joan Miret (Rambla Nova 36)		

25/10/2019

9 h	<p>BLOC 7.1 Sala de Graus</p> <p>1 Collado Cerveró, Francisco & Garcia Raffi, Josep-Vicent UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA «L'exili del 1939 en el còmic»</p> <p>2 Baile López, Eduard UNIVERSITAT D'ALACANT «L'exili interior de les dones en els còmics de memòria històrica: una tràgica derrota política i sentimental»</p> <p>3 Samper Prunera, Emili UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI «La figura de l'exiliat en l'obra de Paco Roca»</p>	<p>BLOC 7.2 Sala de Junes</p> <p>1 Aznar Soler, Manuel UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA «Josep Carner i la Junta de Cultura Espanola (1939 - 1941)»</p> <p>2 Pérez Carrera, Jose Manuel AMESDE «La literatura de los hijos y nietos del exilio republicano de 1939»</p> <p>3 Rodríguez Varela, Rita UNIVERSITAT DE VALÈNCIA «El exilio como herencia: el caso de Isabelle Alonso»</p>	
10.15 h	Pausa cafè – Vestíbul Aula Magna		
10.45 h	<p>BLOC 8.1 Sala de Graus</p> <p>1 Ferrara, Alessandra UNIVERSITAT DE BARCELONA «El cambio que te cambia: el exilio voluntario a Italia de Vicente Blasco Ibáñez»</p> <p>2 González Briz, Maria de los Ángeles UNIVERSITAT DE LA REPÚBLICA, URUGUAI «"Cosas nunca vistas ni oídas": Impresiones del exilio en Álvaro Fernández Suárez»</p>	<p>BLOC 8.2 Sala de Junes</p> <p>1 Duarte-Abós, Gema UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI «De protagonistas a silenciadas: la traducción como medio de vida»</p> <p>2 López Bages, Mònica UNIVERSITAT DE ROVIRA VIRGILI «No exilio, d'Elisa Lispector, entre l'exili familiar i l'exili interior»</p>	<p>BLOC 8.3 Sala de Vistes</p> <p>1 Alías Bergel, Antonio UNIVERSITAT DE GRANADA «Brecht en el exilio: escritura, imagen y política»</p> <p>2 Viñals, Carole UNIVERSITAT DE LILLE, FRANÇA «La otra Clara Campoamor: retratos literarios»</p>

	3 Fernández Poza, Óscar UNIVERSITAT COMPLUTENSE DE MADRID «El exiliado ante una nueva realidad espacial y vital: Avel·lí Artís i Balaguer (1881-1954)»	3 Figueroa Florez, Ximena UNIVERSITAT ACADÈMIA D'HUMANISME CRISTIÀ, XILE «París-Valparaíso: exilio, (no)lugar y "entredós" en los poemáticos exofónicos de Luis Mizón <i>Province perdue</i> y <i>Marée basse suiví de Six arbres</i> »	3 Valdés García, Hilda Julieta UNIVERSITAT NACIONAL AUTÒNOMA DE MÈXIC «Defender la patria desde el exilio»
12 h	Pausa		
12.30 h – 13.30 h	«Viure i estudiar l'exili» Diàleg – Aula Magna Manuel Aznar (UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA) i Víctor Hurtado (fill de l'exili, cartògraf) Modera: Montserrat Corretger (UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI)		
16.30 h	«No posis cap clau a la paret. Tres escriptors refugiats a Catalunya parlen del seu exili» Taula organitzada pel PEN Català – Aula Magna Kaissa Oul-Braham, Milthon Robles i Juan Tomás Ávila Laurel Modera: Montserrat Palau (UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI)		
18 h	Clausura del congrés – Aula Magna		

Organitza

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
Departament de Filologia Catalana

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
Grup de Recerca Identitats en la Literatura Catalana
GRILC

LITERATURA,
ICONOGRAFIA
I RECEPCIÓ
DE L'ANTIGUITAT

Patrocina

FUNDACIÓ PRIVADA
MÚTUA CATALANA

Col·labora

**Amical de
Mauthausen**

Diputació Tarragona

FUNDACIÓ JOSEP IRLA

**LLLL institut
ramon llull**

**Museu Memorial
de l'Exili**

Ochenta
Aniversario
Exilio
Republicano

**PEN
català**

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

[publicacions]
urv

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
Càtedra Josep Anton Baixeras

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
Programa de Doctorat
d'Estudis Humanístics

facultat de

l e t r e s

DEAA
Departament d'Estudis Anglesos i Alemanys